

MSI	RIIGIKOGU KANTSELEI Majandus- ja sotsiaalinfoosakond E-mail: msi@riigikogu.ee	Tel 6 31 65 02 Fax 6 31 65 04
-----	---	----------------------------------

Lühiuuring

28.10.2003 6-7/129

Mittetulundussektori statistiline pilt

Käesolevas lühiuuringus vaatlen arenguid mittetulundussektoris viimase 12 kuu jooksul ning mittetulundusorganisatsioonide finantsnäitajatega seonduvat. Allikadena kasutan Ettevõttereistri ning Maksuameti andmebaase. See lühiuuring on jätk alates 2000. aastast tehtud analoogsetele ülevaadetele.

1. Ettevõttereistri andmed

Alates 2001-nda aasta esimesest oktoobrist on 12 kuu jooksul registreeritud 1967 mittetulundusorganisatsiooni ning hetkeks on see arv kasvanud koos usuorganisatsioonide ja omavalitsusliitudega 19559-ni (sh 560 sihtasutust). Eelmise aasta oktoobri algusest kuni käesoleva aasta septembri lõpuni registreeritud organisatsioonide seas on 1887 mittetulundusühingut ja 80 sihtasutust.

1.1 Valdkonnad

Kuivõrd Ettevõttereistris kasutati viimase kaheteistkümne kuuga registreeritud mittetulundusorganisatsiooni puhul 72 erinevat valdkonnanimetust, siis [joonisel 1](#) on toodud mittetulundusorganisatsioonid autori poolt üldistatud valdkondadena.

Ilmneb, et kõige suurem proportsionaalne juurdekasv on olnud mitmesuguste organisatsioonide liitude (23%) ning vaba aja ühingute (18%) seas. Loomulikult on absoluutarvudes kõige arvukam kasv olnud korteri ja muu kinnisvara hooldamisega seotud ühistute seas. Neid organisatsioone on juurde asutatud 926 ning nüüdseks on selliseid organisatsioone kokku 10067.

Viimase aasta jooksul pole üldse asutatud üliõpilasorganisatsioone. Vaid 2% heategevusorganisatsioonidest on asutatud viimase aasta jooksul.

1.2 Maakonnad

Absoluutarvudes asutatakse kõige rohkem mittetulundusorganisatsioone loomulikult Tallinnas ja Harjumaal (kokku vaadeldaval ajavahemikul 991).

[Joonis 2](#) kajastab 1000 elaniku kohta asutatud organisatsioonide arvu maakonniti kahe viimase vaatlusperioodi võrdluses.

Samuti juhib Harjumaal 1000 elaniku kohta 12 kuu jooksul asutatud ühingute arvukuselt (1,8 asutatud ühingut 1000 elaniku kohta). Järgmisel kohal on Ida-Virumaa

1,65 asutatud ühinguga tuhande elaniku kohta. Vähim on ühinguid asutatud Võrumaal (0,67 ühingut tuhande elaniku kohta) ja Lääne-Virumaal (0,7 ühingut).

Suur langus Lääne-Virumaal ja Saaremaal asutatud ühingute arvus tuleneb sellest, et eelmisel vaatlusperioodil asutasid paar metsaärimeest kummagisse maakonda 50 looduskaitsega tegelevat ühingut ehk siis et viimasel aastal on nende ühingute asutamine loomulik ja eelmisel aastal esines hälve.

Suurim aktiivsuse kasv uute ühingute asutamisel leidis aset Jõgevamaal, kus asutati ligi kolm korda rohkem ühinguid kui eelmisel vaatlusperioodil.

2. Maksuameti andmed

Maksuametile esitas vaadeldaval ajavahemikul deklaratsioone 15 264 mittetulundusorganisatsiooni. Nende seas esitas tühje deklaratsioone 8 515 ehk rohkem kui pooled deklaratsioone esitanud ühingud ei ole omanud rahalisi vahendeid. 4 768 organisatsiooni pole aga üldse deklaratsioone esitanud. Teisisõnu, vaid kolmandik kõikidest mittetulundusorganisatsioonidest on omanud viimase 12 kuu jooksul rahalist käivet.

Töövõtjate olemasolust on Maksuametile teatanud 6 749 mittetulundusühendust, kes kokku on palka maksnud 69 273-le inimesele. Loomulikult ei tähenda see seda, et iga kaheksas Eesti töövõtja töötab mittetulundusorganisatsioonis, vaid pigem seda, et üks raamatupidaja teeb nt 10-le korteriühistule raamatupidamist ja läheb seega ka deklaratsioonidesse kümnekordselt.

Kokku on maksnud mittetulundusühendused viimase kaheteistkümne kuu jooksul sotsiaalmaksu 494,6 miljonit krooni ja tulumaksu 325 miljonit krooni. Hinnanguliselt on seega ühe mittetulundusühenduse juures palgalist tööd teinud inimese igakuine brutopalk olnud 1800.- krooni. Selle palgafondi puhul oleks saanud keskmist palka maksta aastaringelt umbes 19 000-le inimesele.

Tuleb juhtida tähelepanu sellele, et töövõtjate koguarv on võrreldes eelmise aastaga langenud (92 558→69 273). Makstud sotsiaalmaksu kogusumma on aga tõusnud 380,37-lt miljonilt 494,6 miljonini kroonini.

Kõige suuremaid palku maksti Saaremaa ja Pärnumaa mittetulundusühendustes, kus ühele töövõtja igakuine keskmine töötasu oli vastavalt ~2400 ja ~2250 krooni. Väikseim palk oli Valgamaal ühe töövõtja kohta ~660 krooni kuus, Järvamaa, Põlvamaa ja Võrumaa mittetulundusühendustes maksti ~750 krooni ühele töövõtjale keskmiselt kuus.

Kõige rohkem töökohti pakuvad mittetulundusühendused Harjumaal ja Tallinnas – iga 15 elanik on seal lühema- või pikemaajaliselt töötanud mittetulundusühenduse heaks. Samas on Võrumaal vaid iga 60 elanik töötanud vaadeldaval perioodil mittetulundusühenduses vt [Joonis 3](#).

3. Kokkuvõte

- uute ühingute asutamise aktiivsus on sisuliselt eelmise vaatlusperioodiga võrreldes sama
- mittetulundusorganisatsioonide töötasufond on mõnevõrra suurenenud võrreldes aastataguse ajaga, kui eelmisel aastal saanuks sellest raha eest palgata 16 000 keskmise palgaga inimest, siis viimasel vaatlusperioodil jätkuks keskmist palka 19 000-le inimesele
- ligemale kolmandik ühinguid pole Maksuametile üldse deklaratsioone esitanud ning pisut üle kolmandiku on deklareerinud kogu aasta jooksul 0-käivet
- töövõtjate absoluutarv mittetulundusühendustes on kahanenud (92 558→69 273), samal ajal makstud sotsiaalmaksu kogusumma on aga tõusnud 380,37-lt miljonilt 494,6 miljonini kroonini

Andres Siplane

MSI nõunik , 631 6513